

Brev till några bröder i en landsort

- C-O Rosenius –

Ni frågar »om författaren till artikeln om Dopet, i »Pietisten» för 1854 (härmed syftas på en artikel i 13:e årgången, som utgår från Matt. 28:19) har sedan den tiden fått något annat förstånd i ämnet, efter han nu så länge tegat därom, under det de motsatta meningarna börja allt mer flitigt uttala sig». Nej, kära bröder, sådan är icke orsaken. De sanningar, jag då framställde, hava blivit mig endast mer och mer klara och orubbliga; men vad jag därjämte under tiden allt tydligare lärt inse, är, huru fåfängliga alla människor äro (Ps. 39:6), huru här hjälper intet förstånd, ingen bevisning, inga tydliga ord till att bevara eller till sanningen återföra själar; endast Guds barmhärtighet, nämligen, *att han behagar skänka oss en ödmjuk och troende ande, ett öga och sinne för sanningen.* Ju längre jag lever, desto mer ser jag, huru ett sant ljus och *all* vår välfärd hänger på Guds barmhärtighet; att vem som helst kan falla i villfarelse, om Gud släpper oss, och helt oförmärkt förlora de allra dyraste trosartiklar; att den största, djupaste och skadligaste lögn, som den gamle ormen ingöt i vår natur, var inbillningen om ett fast, klart, osvikligt förstånd, sägande: *I skolen bliva såsom Gud, vetande, vad gott och ont är.* Det är denna djupa inbillning om oss själva, som är källan till all villfarelse på jorden. Det är för denna inbillning Gud låter människor falla i alla galenskaper.

O, man kan aldrig nog ropa över orden i 1 Petr. 5:5, att var och en, som vill bliva bevarad, måtte väl akta på den förmaningen. Ty aldrig är det mer ohjälpligt med en människa, än när hon tjusas av höga inbillningar, så att Gud själv icke vill gynna henne med sin Andes nåd, utan tvärt om . »står henne emot». – Men i samma mån, jag inser detta, huru allt vårt andliga förstånd och hela vår väg beror av Guds barmhärtighet, desto mer börjar jag rädas för samt bedja alla mina bröder undfly all bitterhet mot de villfarande, alla högmodiga tankar och ord mot dem; ty jag ser, att Gud. är en sådan nitälskare, att även då vi hava en rätt sak, måste vi ändå »vandra i fruktan», annars skall Herren snart taga ljuset ifrån oss. Så står det till – Jag menar dock alldeles icke, att till denna gudsfruktan, ödmjukhet och kärlek skall höra, att man icke skall höja sin röst mot själva villfarelsen, att man skall låta det onda heta gott och hålla alla meningar lika goda, vilket endast de kunna göra, som själva intet visst tro; o nej! jag ser honom, som var »mild och ödmjuk av hjärtat», säga till sin käre Petrus: »Gå bort ur min åsyn, du satan, ty du är för mig en stötesten» o. s. v. Men jag menar, att vi måste vakta oss för vår egen ande, för hjärtats bitterhet och högmod, och se till, att vi endast av verklig kärlek tala för sanningen, endast med heligt nit om själars väl» Jag fruktar, att många av våra bröder även fela i detta stycke.

I sägen vidare i edert brev, att I nu haven fått se i öppna bekännelser uttalat, vad många från början icke ville tro, »att det icke blott är fråga om, huruvida de små barnen böra döpas, utan om *hela dopets värde och betydelse*, och sedan överhuvud om de största *hemligheterna* i Guds rike på jorden»» Ja, så är det, käre bröder. Frågan är egentligen denna: skola vi tro på något *alldeles övernaturligt* och *oförklarligt* uti de synliga frälsningsmedlen på jorden, eller skall icke ändå allt, som är sant och verkligt, vara på något sätt *naturligt, begripligt* och *förklarligt*? Detta är frågan.

Det är visserligen även uti *evangelii ord* någonting övernaturligt; ty *dess* verkan är icke en blott övertygelses frukt, utan den är verkligen en »Guds kraft», en »Guds säd», så att rent av en ny *skapelse*, en ny *födelse* blir *dess* frukt; men detta är dock något, som man kan se med ögonen, och som man dessutom tycker sig kunna på ett visst naturligt sätt förklara. Ty att lagen verkar syndens kännedom, förkrosselse och nöd, och att av evangelium kommer tröst, frid, fröjd, kärlek och alla Andens frukter, det förekommer oss icke obegripligt, det synes oss tvärtom ganska naturligt; därför äro vi om de stycken ense, så många, som hava något andligt sinne» Men att Gud skall genom dopet göra något åt ett litet medvetslöst barn, eller att han skall genom bröd och vin giva oss sin lekamen och blod, det är alldeles kolsvart mörker för vårt förstånd, det kunna vi omöjligen begripa eller på något naturligt sätt förklara.

Därför är det i dessa punkter, vi bliva oense, både enskilda kristna och hela kyrkosamfund. Vi hava nu redan fått se även hos oss, att »det följs åt», att där ett av sakramenterna först blivit av förnuftet angripet och avklätt allt övernaturligt innehåll, där blir också snart det andra angripet och på samma sätt rensat från allt »orimligt».

Likasom I, mina bröder, nu omtalen, huru det bekymrat eder, att i »Evangelisten» för år 1856 står, att dopet alldeles icke medför, utan endast avbildar rentvagningen i Kristi blod, står, att »dopets vikt och betydelse är först att vara en handling, varigenom vi bevisa vår kristliga lydnad», »ett sätt att bekänna vår tro» och sedan,

»en sinnebild av synden» avtvående i Kristi blod», att dopet »icke är något medel till syndernas verkliga avtvående* o. s. v.: liksom detta har bekymrat eder, så få ock vi här nu höra påstås, att Herrens heliga nattvard. är endast en åminnefest för Kristi försoningsdöd, varvid brödet blott betecknar Kristi lekamen, och vinet betecknar Kristi blod; »ty det var ju omöjligt», säger man nu på svenska, »att Kristus kunde giva sina lärjungar sitt kött och blod, emedan han ännu levde», »men andligen blir den troende själen delaktig av Kristus» o. s. v. Se, att det sålunda följs åt, att där förnuftet först fått insteg i det ena sakramentet, det också snart angriper det andra och bortsopar just det gudomliga, stora, allra saligaste innehållet av detsamma, det är dock något bedrövligt, när man tänker på de själar och efterkommande, som omsider icke skola hava något mer i sakramenterna, än »sinnebilder».

Men nu, ni frågar: »Vilken mening är den rätta?» Ja, kära bröder, vad skall man tänka? Onekligen äro dessa nya meningar mycket rimligare, naturligare och lättare att tro, än den besynnerliga tro, vi bekänna. Att tro att dopet skall vara ett frälsningsmedel, ett medel att avtvå synderna, det är ju allt för galet (för vårt förnuft). Att Gud skall göra något i ett litet medvetlöst barn, att människan skall kunna mottaga något gott och heligt, utan att hon själv gör det allra minsta däråt, o, det är ju för svåra galenskaper!

Att tro, det Kristus skall förena sin lekamen och sitt blod med bröd och vin, att bröd och vin skola vara Kristi lekamens och blods delaktighet, eller sällskap, o, det är ju alltför enfaldigt.

Men att de äro *sinnebilder* därav, och att blott den troende *själen* blir delaktig av Kristi blods förtjänst, det är något, som är förnuftigt. Ja, kära bröder, jag bekänner uppriktigt, att mitt förnuft har mycken böjelse för dessa nya, rimliga meningar. Men då jag ännu av allt Guds ord ser, att det är just den utmärkande arten hos Kristi rike, att det *skall* vara en »stöttesten» och »förargelseklippa» för allt förnuft, så att Paulus ock kallar det dåraktiga från Gud» (1 Kor. 1) märk! »det dåraktiga från Gud»; ock när jag ser, huru även Kristi lärjungar av sin stora förståndighet drogos till samma tanke, att små dibarn icke kunde mottaga någon verklig välsignelse av Kristus – ty hade de endast trott något sådant, så hade *de* visst icke »näpst dem, som framburo barnen», utan säkert ansett det värt att frambära dem; och när jag ser, huru aposteln, just till prov på evangelii art att vilja göra allt vårt åtgörande till intet, framställer exemplet av Rebeckas tvillingsöner, att »förrän barnen voro födda och de varken hade gjort gott eller ont», så blev den mindre utkorad framför den större (Rom. 9:11); och då jag ser, att Gud kunde giva den helige Ande åt ett barn, som ännu var i moderlivet (Luk. 1:41-44; och då jag ser, att aposteln Paulus påtagligen var av den meningen, att icke blott den troende själen, utan redan det välsignade brödet och den välsignade kalken voro en delaktighet av eller sällskap med (såsom grundtextens ord betyder) Kristi kropp och blod (1 Kor. 10:16, kap. 11:17).

När jag ser allt detta och mera dylikt, så kan jag icke annat finna, än att de kristna tro rätt, som tro på detta underbara, detta övernaturliga och oförklarliga, ja, för allt förnuft dåraktiga. Och då jag ser, att aposteln Petrus uttryckligen säger, att vattnet frälsar oss i dopet (1 Petr. 3: 21), och att Paulus uttryckligen säger om Kristus och församlingen, att han renade henne i vattnets bad genom ordet (Ef. 5:26, så ser jag, att de farit vilse, som kommit på de tankarna, att dopet endast är en lydnadsövning för oss, endast ett »sätt att bekänna vår tro», ock endast en sinnebild av rentvagningen i Kristi blod». Ja, då jag ser, att Kristus säger, att stort folk måste bli såsom barn, för att undfå Guds rike (och så böra de väl ock vara, för att få inträdessakramentet därtill), så kan jag icke tro, att de hava rätt, som mena, att barnen måste bli stort folk, för att undfå samma Guds rikets inträdessakrament.

Vi märka, att allt beror på vad vi tro om dopets värde och betydelse. Är det blott en lydnadsgärning av oss, blott ett sätt att bekänna vår tro, då är det rätt, att endast de uppväxta böra få det; Men är det ett Guds nådemedel, är det sant, vad aposteln säger, att »Gud efter sin barmhärtighet frälste oss genom ett bad till ny födelse och en förnyelse av den helige Ande» (Tit. 3:5; Joh. 3:5; 1 Petr. 3:21; Ef. 5:26), då tror jag, att de äro mest passande för dopets undfående, som just äro i det tillstånd, som Kristus satt till exempel för de uppväxta.

Mycket vore här att tillägga, men jag slutar med det jag började med: de klaraste bibelsanningar och den starkaste bevisning uträtta intet, om icke sinnet är ödmjukt och öppet för sanningen, ja, om icke Gud förbarmar sig och gör det. Därför bedjen – bedjen innerligen till Gud om en ödmjuk och troende ande; detta ville jag av brinnande hjärta råda varje själ, som vill bli bevarad i nåd och sanning; ty allt beror på Guds barmhärtighet och denna ödmjuka, troende ande. Att intet förstånd, intet Guds ord och ingen bevisning eljest hjälper, kunna vi ju märka därav, att vi stundom bli så till sinnes, att vi icke ens se, att en Gud finnes, icke ens tro ett enda ord om Kristus. Denna erfarenhet, som säkert de flesta kristna äga, borde dock lära oss att icke lita på vårt förstånd, vår blick, våra tydliga och fasta grunder. Nej, allt sådant kan på ett ögonblick bortsopas, om du icke

vandrar i räddhåga och håller dig hårt vid ödmjukheten» Och till ödmjukheten hör även, att du icke tilltror dig vara skottfri eller oåtkomlig för en förvillelse, så att du kan helt onödigt giva dig in i vad spörsmål och ordaträta som helst.

Den gamle ormen talar ännu detta smickrande språk: Icke skall du misstro ditt förstånd; nej, »I skolen bliva såsom Gud, vetande, vad gott och ont är»; icke skall du frukta för någon förvillelse; du märker nog alltid, vad som är rätt, rimligt och sannolikt; och det måste väl vara det rättaste o» s. v. Men där ödmjukhet och Herrens fruktan bor, där rädes man för en smickrande tanke om sig. Vem vet icke, huru övermåttan sannolikt det som är mest falskt och skadligt, plägar förekomma oss?

Ja, när man hör en skicklig advokat, kan det låta så sant och oemotsägligt, att man vill svärja därpå, att det icke kan vara annorlunda; men kommer en annan, som bevisar motsatsen, så kan ock det bliva oss lika oemotsägligt och sant, så att man ock då vill svärja därpå, att det är det rätta. Härav kan du se, att det icke går an att lita på sitt förstånd. Därför har aposteln givit oss ett dyrbart rättesnöre för den sanna skrifttolkningen.

Om tvenne tolkningar tyckas bägge hava ordet för sig, så skall du veta, att den är den rätta, som är i överensstämmelse med tron. »Profetia» betyder här skrifttolkning; och aposteln säger: »har någon profetia, så vare hon i överensstämmelse med tron» (Rom. 12: 6).

Giv akt på, vad som är mest ense med den stora huvudläran, med hela andan av Kristi evangelium, om vad som leder till mer tro och förnuftets dödande; ty det är ju huvudriktningen av Kristi evangelium, nämligen att vårt förnuft skall mer och mer dödas och själen mer och mer tillväxa i tron, så att hon omsider tror allt vad Gud säger, om det ock ser ut än så orimligt; »ty det dåraktiga från Gud är visare än människor».

Korteligen, det ser jag då säkert, att *ödmjukheten* och *tron* hava de största löftena för sig. Om de »kloka» och »högfärdiga» står det svåra ord i skriften (Matt. 11:25; 1 Petr. 3:5), *men de ödmjuka giver han nåd*.

- C-O Rosenius (1857)

© [www.pietisten](http://www.pietisten.com)

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikets tillväxt.

Texterna får dock inte användas i någon form av försäljning utan tillstånd från [pietisten.com](http://www.pietisten.com).